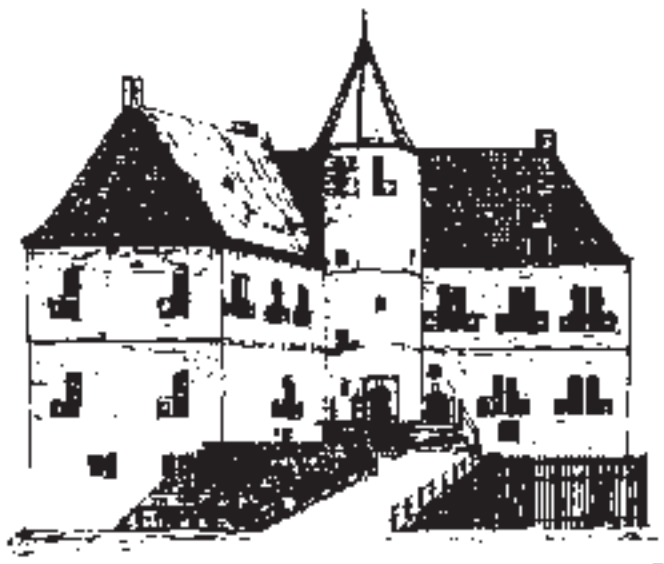

VORDENSE KRONYCK

VERENIGING 'OUD VORDEN'
te Vorden

31^e jaargang, no. 1, juni 2013

VORDENSE KRONYCK

Vordense Kronyck is het verenigingsblad van de oudheidkundige vereniging Oud Vorden. Het stimuleren van de belangstelling voor en verbetering van het inzicht in de geschiedenis van de vroegere gemeente Vorden behoren tot de belangrijkste taken die de vereniging zich ten doel heeft gesteld.

Het bevat bijdrages van leden en niet-leden die onderzoek hebben gedaan naar diverse aspecten van de lokale geschiedenis en vervolgens hun bevindingen op schrift hebben gesteld. Daarnaast streeft zij ernaar om zaken van cultuurhistorisch belang, zoals historische bouwwerken, folkloristische gebruiken en het lokale dialect van het Nedersaksisch te behouden.

De Vordense Kronyck verschijnt 2 maal per jaar en het bevat zo mogelijk ook artikelen die geschreven zijn in de lokale variant van het Nedersaksisch.

Artikelen, of gedeelten daarvan, mogen worden overgenomen onder bronvermelding en met schriftelijke toestemming van de oudheidkundige vereniging Oud Vorden.

De vereniging is opgericht op 30 maart 1981.

Lidmaatschap

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die belangstelling heeft voor, of zich op enigerlei wijze verbonden voelt met Vorden en haar geschiedenis. Het lidmaatschapsgeld bedraagt € 18,- (€ 13,- voor alleenstaanden). De vereniging is ANBI-gecertificeerd.

Bestuur

Voorzitter	W. Ruiterkamp	T: 0575 - 55 54 55;	E: ruiterkamp.wim@hetnet.nl
Secretaris	mw. A. Menkveld-Wullink	Dorpsstraat 2, 7251 BB Vorden T: 0575 - 55 33 70;	E: info@oudvorden.nl
Penningmeester	J. Bosch	T: 0575 - 55 12 99;	E: janwout@hetnet.nl
Leden	J.G.M. Berentsen G. Eskes R.J. van Overbeeke H.W. Rossel G.H. Vaags	T: 0575 - 55 33 68; T: 0575 - 55 14 10; T: 0575 - 55 14 95; T: 0575 - 55 28 28; T: 06 - 51 38 00 97;	E: jgberentsen@hetnet.nl E: g.eskes@kpnplanet.nl E: rjvanoverbeeke@gmail.com E: hennie@rossel.nu E: info@ghvaags.nl
Redactie Vordense Kronyck	W.F. Jansen H.J. Reindsen H.W. Rossel	T: 0575 - 52 67 98; T: 0575 - 55 21 04; T: 0575 - 55 28 28;	E: w.f.jansen@hetnet.nl E: a.reindsen@gmail.com E: hennie@rossel.nu
Ledenadministratie	J.G.M. Berentsen	T: 0575 - 55 33 68;	E: jgberentsen@hetnet.nl
Oplage	325 exemplaren		
ISSN-nummer	1383-049X		
Bankrelatie	Rabobank, rekeningnummer 3664.06.523, t.n.v. Vereniging Oud Vorden		
Druk	Weevers Grafimedia, Vorden		

oudheidkundige Vereniging
Oud Vorden

te Vorden

Vordense Kronyck

31^e jaargang, no. 1, juni 2013

VAN DE VOORZITTER

Terwijl ik dit schrijf, hebben we formeel het seizoen 2012-2013 afgesloten met de excursie naar het Hamalandmuseum in Vreden.

Het was een goed verenigingsjaar, met veel belangstelling voor de verschillende lezingen. U vindt een overzicht in het jaarverslag van onze secretaresse Anja Menkveld. Ook is er het verslag van de jaarvergadering op 27 maart 2012.

Een mijlpaal was de ondertekening van het huurcontract met de kerkrentmeesters van de Nederlands Hervormde gemeente voor een eigen Archiefruimte in een deel van het gebouw De Voorde, direct achter de Dorpskerk. Graag willen wij deze ruimte op zaterdag 31 augustus 2013 middels een Open Huis aan u tonen. U leest hierover meer details in deze Kronyck.

De verschillende commissies zijn zeer actief en de resultaten kunt u bekijken op de Oud Vorden website www.oudvorden.nl. Deze keer wil ik uw aandacht vragen voor het werk van de Commissie Boerderijen. De commissie wil op basis van het overzicht van Vordense boerderijen dat door Jaap van den Broek was opgezet, gedetailleerde beschrijvingen maken van deze boerderijen, aangevuld met foto's van de huidige en vroegere situatie, waar mogelijk aangevuld met andere afbeeldingen, bv. van een schilderij. En dan heeft de redactie u weer een aantal interessante onderwerpen in deze Kronyck aan te bieden.

Allereerst is dat een uitgebreid artikel van mede-redacteur Wim Jansen over het muziekgroepje Songs en Rythme waar hij deel van uitgemaakt heeft, ontstaan "uit verveling", zoals de schrijver het typeert. Voor veel Vordenaren een feest van herkenning, ook al door een aantal unieke foto's.

Dik Borgman heeft als Spiekerman weer een leuk stukje in ons dialect geschreven met als titel: Vrouwleuhaor is sterker dan Op het eerste oog zo maar een gefantaseerd verhaaltje, ware het niet dat Dik zelf een van de kaartspelers is. Dus toch een (dikke) kern van waarheid en wellicht dat er op de website bij Verenigingen/Jong Gelre nog wel mensen terug te vinden zijn.

Ben Wullink is een echte archiefonderzoeker en er zijn al diverse archiefstukken op de Oud Vorden website gepubliceerd. U vindt ze bij Andere publicaties/Documents Ben Wullink. Ben maakt z.g. transcripties, d.w.z. dat hij de oorspronkelijke tekst neemt en deze in leesbare (digitale) tekst omzet, zodat het voor een groter publiek toegankelijk wordt, echter zonder de oorspronkelijke tekst te hertalen. In deze Kronyck treft u hiervan een voorbeeld aan. Het gaat over een plakkaat dat in 1758 in de Nederlands Hervormde kerk is opgehangen betreffende Houtroof in Vorden. Omdat de tekst soms toch nog wat denkwerk vereist, heeft de schrijver enkele woorden aan het eind toegelicht.

Tot slot geeft Wim Jansen een ooggetuigenverslag van ons bezoek op 25 mei 2013 aan het Hamalandmuseum in Vreden. Een uitgebreid fotoverslag treft u aan op onze website www.oudvorden.nl bij de Fotogalerij.

Kortom, weer een heel leeswaardige Kronyck, waar u van kunt genieten als u een rustig moment hebt. Wellicht tijdens uw vakantie (?).

Intussen is het bestuur bezig met de afronding van het programma voor het seizoen 2013- 2014. Daarover zullen we u na de zomerperiode verder informeren.

Ik wens u een ontspannen zomer toe, in de best mogelijke gezondheid.

Goed gaon,

Wim Ruiterkamp

JAARVERSLAG 2012-2013

- Op zaterdag 12 mei 2012 gingen we met een groot aantal leden op stap met de bus naar het archeologisch park in Xanten. We hebben daar het park en het Römermuseum bezocht.
- Op 26 september 2012 heeft de heer Dick Schlüter een interessante lezing gehouden over de slag om Arnhem in de Tweede Wereldoorlog en de gevolgen daarvan voor Nederland.
- Op 6 oktober 2012 zijn we met een groot aantal leden naar het Airborne Museum in Oosterbeek geweest. Hier zouden we een rondleiding krijgen door de heer Schlüter maar dit ging niet door. Het museum was echter ook goed zonder rondleiding te bekijken. We sloten de middag af met een kop koffie bij grand café Schoonoord in Oosterbeek.
- Op 20 november 2012 kwam de heer Jean-Pierre van Aerde naar Vorden met een presentatie Xanten (Duitsland) vanaf de Romeinen, tot de vroege middeleeuwen. Ook voor wie niet mee geweest is naar Xanten was het een interessant verhaal.
- De Nieuwjaarsvisite op 9 januari 2013 werd verzorgd door de heer Arie Ribbers. Hij vertelde ons over zijn loopbaan (onderwijs, Omroep Gelderland en redacteur van het blad Naober) en hield een dialectquiz. We smulden van de oliebollen en er waren heerlijke nieuwjaarsrolletjes gebakken door de families Jansen en Eskes.
- Op 21 februari 2013 heeft de heer Godfried Nijs een boeiend verhaal verteld over de belegering van Groenlo in de 80-jarige oorlog. Het is de bedoeling dat we met de najaarsexcursie naar Groenlo gaan.
- Op 26 maart 2013 werd de jaarvergadering gehouden. Aansluitend heeft de heer Gerben Sterringa ons beelden laten zien van *dondersmooie dendrons en bliksemsschone bomen*.

Archiefruimte

Per 1 maart 2013 hebben we in het verenigingsgebouw van de Nederlands Hervormde kerk, achter de Dorpskerk, een ruimte gehuurd waar we het archief in hebben ondergebracht en waar we onze vergaderingen kunnen houden.

De vereniging maakt geen gebruik meer van de ruimte die we hadden op de zolder van het Dorpscentrum.

Het afgelopen verenigingsjaar zijn ons ontvallen:

Mevr. Hogenkamp	Hoetinkhof 96
Dhr. Van den Broek	Zuivelhof 5
Mevr. Kamphorst-Schouten	Smidsstraat 7
Dhr. Koop	De Delle 91
Mevr. Van der Kuip	Burgemeester Galléestraat 20

Per 1 maart 2013 bedraagt het ledental: 399, plus 1 erelid.

Opening

Voorzitter Wim Ruiterkamp opent de vergadering en heet iedereen welkom.

Mededelingen

Dhr. Jaap van den Broek kan wegens slechte gezondheid niet komen.

Hennie en Gerrie Rossel hebben zich afgemeld, omdat er brand is geweest in hun garage en huis.

Notulen jaarvergadering 29 maart 2011

Anja Menkveld leest ze voor. Ze worden goedgekeurd.

Jaarverslag 2011-2012

Anja leest het jaarverslag voor (opgenomen in het 1^e nummer van de Kronyck 2012).

Er wordt een moment van stilte in acht genomen voor de overleden leden.

Financieel jaarverslag 2011

Penningmeester Jan Bosch geeft een toelichting m.b.v. beamer en projectiescherm.

We hebben een vermogen van € 14.500. Er was dit jaar een klein overschot van € 63.

We ontvangen van de gemeente een subsidie van € 400. Vanaf 2013 vervalt waarschijnlijk deze subsidie. We krijgen hogere uitgaven, doordat we in het dorpscentrum waarschijnlijk een grotere, beter toegankelijke archiefruimte gaan huren.

Verslag kascommissie

Johan Boerstoeel en Cees van de Pol hebben de financiële stukken gecontroleerd

en in orde bevonden. Cees stelt voor het bestuur te dechargeren voor het gevoerde

beleid over 2011. Cees treedt af als kascommissielid. Hij wordt bedankt met een

applaus. Johan Boerstoeel en Jan Olthaar voeren volgend jaar de kascontrole uit.

Bestuursverkiezing

Gerrit Eskes is aftredend en herkiesbaar. Hij wordt herbenoemd door de leden met een applaus.

Rondvraag

Er zijn geen vragen.

Sluiting

Wim Ruiterkamp sluit de vergadering.

SONGS AND RYTHME

EEN MUZIEKGROEPJE ONTSTAAN UIT VERVELING

WIM JANSEN

In de naoorlogse jaren waren er in Vorden nog niet veel mogelijkheden voor vertier en ontspanning, vooral niet voor de jeugd. Je had de gymnastiekvereniging Sparta, een club die wel redelijk aan de weg timmerde en jaarlijks uitvoeringen organiseerde in het Nutsgebouw en ook wel demonstraties gaf in de open lucht.

Ook waren er twee muziekverenigingen, enkele zangverenigingen en toneelverenigingen in ons dorp, maar gezien door onze jeugdige ogen waren dat toch meer bezigheden voor oudere mensen, behalve natuurlijk als er een of meerdere familieleden van jou bij zo'n club zaten. Als die in de gaten kregen dat er wel een beetje "muziek in dat jonk" zat, werd je al gauw meegetroggeld, want jonge aanwas was natuurlijk onontbeerlijk in het voortbestaan van die clubs.

Twee voetbalclubs waren er ook: Vorden en Ratti. De laatste zetelde op de Kranenburg. Het was een katholieke vereniging en die werd geleid door de paters van het klooster aldaar.

Ook hadden de diverse kerkelijke richtingen ieder hun eigen jongens- en meisjesverenigingen. Alles gescheiden natuurlijk, want oh jéé, je mocht toch eens in aanraking komen met de andere sekse, of met een kind van een andere religie. Ja, ook in Vorden was de eensgezindheid uit de oorlogstijd toen weer geleidelijk aan overgegaan in de vroegere hokjesgeest met de "Rooien, de Roomsens, de Fienens en de Grovven". Met een van die aanduidingen werden kinderen onder elkaar ook wel eens nageroepen, maar ik zelf had het lef niet om me daaraan te bezondigen want als het thuisfront zo iets ter ore kwam, zwaaide er wat.

Oh ja, je kon ook nog naar de jongens- en meisjesspadvinderij, tegenwoordig Scouting geheten en 's zaterdagsavonds kon je naar de dansles bij Kroneman, in het begin bij hem thuis op zolder en later in het zaaltje van Joep Lettink aan de Almenseweg. Theo Houtman gaf dansles bij café Schoenaker op de Kranenburg.

Het mag wezen dat ik nog enkele activiteiten vergeten ben. Het is ook al weer behoorlijk lang geleden inmiddels, maar naar mijn idee heb ik ze wel zo'n beetje opgesomd. Het mag zo nog wel heel wat lijken, maar dat was het niet en al helemaal niet in onze ogen en in vergelijking met tegenwoordig.

Hoe dan ook, in die tijd, om precies te zijn in het vroege voorjaar van 1953, besloot een groepje Vordense jongens om een muziekbandje op te richten. Nou ja, muziekbandje, het was eigenlijk meer een amusementgroepje waarin muziek en zang de hoofdmoot vormden, aangevuld met ander amusement, waarvoor we ook anderen uitnodigden, zoals een cabaretgroepje of een goochelaar, bijvoorbeeld.

Toen ik enkele jaren geleden met enkelen van die toenmalige enthousiastelingen oriënterende gesprekjes voerde omdat ik er ooit nog eens een stukje (dit stukje) over wilde schrijven en vroeg waarom we toen eigenlijk met dat bandje begonnen waren, was het antwoord vrijwel unaniem: Gewoon uit verveling, door het totaal ontbreken

van iedere vorm van vertier voor de Vordense jeugd, want er was hier voor ons in die tijd helemaal niets te beleven.

Ik kan me zelfs nog vaag herinneren dat we eens, enkele jaren eerder, uit pure verveling het hek van de kalkoenenweide van onze Vordense baron, Paul van der Borch, in het bos bij het kasteel, hadden opengezet zodat de kalkoenen van hun vrijheid konden gaan genieten. Toen ik daarna thuis kwam, had het nieuws zich al, vermoedelijk via de Tamtam, door ons dorp verspreid en werd ik spoorlags door mijn ouders teruggestuurd naar de plaats des onheils om met mijn maten in de zonde alle kalkoenen weer uit het bos en in de weide te drijven. Zo ging dat toen. Maar dit terzijde.

Wie waren dan wel die talenten die meenden een bandje te moeten formeren in een tijd toen er nog van geen Toppop of Sterrenslag sprake was?

Het was een groepje dat toen veelal samen optrok: Henk Wiekart, Wim en Bert Polman, Herman Albers, Wim Bielderma en ik zelf, Wim Jansen.

*Opening door Wim Polman van het eerste avondoptreden op 22-01-1955
(v.l.n.r.: Henk Wiekart, Herman Albers, Wim Polman, Johan Boerstoel, Wim Bielderma, Karel Wolters, Bert Polman, Wim Jansen.)*

En welke instrumenten bespeelden deze knapen dan wel? Nou dat viel eigenlijk behoorlijk tegen. Ik zal het opsommen: Henk Wiekart en Herman Albers speelden beiden behoorlijk mondharmonica en ik zelf had enkele jaren pianoles gehad, maar eerlijk gezegd had ik daar niet zo erg veel van opgestoken. Ook was ik toen leerling klarinettist bij Concordia.

Verder waren er in dat groepje vier die redelijk goed konden zingen en daarmee waren de muzikale vaardigheden wel zo'n beetje opgesomd.

Dat hield dus niet over maar het enthousiasme en de vindingrijkheid waren des te groter, want er liepen in Vorden nog een paar knapen rond die ook wel iets konden

met een muziekinstrument en die werden snel warm gemaakt om zich bij ons aan te sluiten. Dat waren Harrie Wientjes, een jongen uit het Westen van ons land die bij Weenk in Linde werkte en die goed overweg kon met de gitaar en de banjo, Johan Boerstool, die klarinet had leren spelen bij Sursum Corda en Karel Wolters, die wel wat jonger was dan de rest, maar prima fluit en piccolo speelde en ook op de piano geweldig uit de voeten kon. Kijk, dat begon er een beetje op te lijken en nu was het zaak om een repetitieruimte te organiseren.

In die tijd was er in Vorden een jong echtpaar dat voortvarend bezig was een horecabedrijf op te bouwen. Dat waren Wim en Hennie Bakker van het gelijknamige hotel. Ze hadden daar een prachtige feestzaal bij laten bouwen en ze zagen wel wat in dat stelletje jonge knapen die een bandje wilden beginnen.

We kregen toestemming om 's zondagmorgens deze zaal als oefenruimte te gebruiken, als we er maar voor zorgden dat bij vertrek alles weer netjes achtergelaten werd.

En zo ging ons anti-verveelproject van start nadat er eerst een passende naam was bedacht en wel Songs and Rythme.

Dat *songs* spreekt voor zich en het ritme werd verzorgd door Bert Polman, op een geleend marstrommeltje van Concordia en door Wim Bielderman, op een gebruikte theekist, met daaraan vastgemaakt een bezemsteel en een waslijndraad. Zo had je een imitatie van een contrabas en dat werkte geweldig!

De zanggroep (let op de concentratie!)

(v.l.n.r.: Wim Bielderman, Herman Albers, Wim Jansen, Bert Polman en aan de piano Karel Wolters)

Vanaf die tijd werd er op de zondagochtenden gerepeteerd dat de vonken er af vlogen. Dat werd van lieverlee een gezellige boel, want zo iets gaat natuurlijk als een lopend vuurtje door een kleine dorpsgemeenschap die Vorden toen was en waar voor de jeugd niets te doen was. Het werd 's zondagsmorgens gewoon een soort instuif waar jongeren elkaar ontmoetten tijdens de repetities van ons groepje, waarbij enthousiast meegeklapt werd met de bekende melodieën; en er werd natuurlijk ook gedanst. Allemaal oergezellig. En wij, als de aanjagers van dat alles, voelden ons al snel kleine beroemdheden, eigenlijk wel logisch met zo veel bijval.

Niet alleen toehoorders, maar tevens jongelui die ook wel iets konden op een muziekinstrument kwamen er op af en die werden dan prompt uitgenodigd om ook mee te musiceren of een nummertje te spelen. Namen als Fransje Smit met zijn accordeon, Harrie Hilferink op trompet en Jannie Hoevers, die goed kon zingen, komen dan bij mij op. Maar ook muzikanten die zich al bewezen hadden en die muziektechnisch ver boven ons stonden, kwamen er op af, zoals Joop Lauckhart, die toen al trompet speelde bij orkest De Notenkrakers, uit Eefde en Henk van den Berg, accordeonist bij het bekende Vordense orkest, de B.B.B. Band; en zelfs muzikanten van buiten Vorden, zoals Tonnie Fraas uit Lochem. Deze jongens konden ook de toen populaire swingmuziek spelen met vrije improvisaties erin. Het werd soms een soort *jam-session*. Ik vond het geweldig om dan een keer met zulke "grootheden" mee te mogen spelen.

Na verloop van behoorlijk veel tijd ontstond er een soort van repertoire van liedjes en melodietjes die in die dagen populair waren en kwamen er verzoeken om eens een soort van feestavond te gaan organiseren waarop dan het ingestudeerde voor een wat groter publiek ten gehore kon worden gebracht.

*Songs and Rythme in actie tijdens het eerste optreden op 22-01-1955
(v.l.n.r.: Henk Wiekart, Herman Albers, Wim Bielderman, Harrie Wientjes, Johan Boerstael, Bert Polman, Karel Wolters en Wim Jansen)*

En dat was natuurlijk nog eens wat anders dan muziek instuderen. Nu werd er organisatietalent gevraagd en ook dat hadden we in huis. Wat te denken van Wim Polman, die in het muziekgebeuren niet zo veel deed, maar in de rest zoveel te meer. Die kon toen al praten 'als Brugman' en organiseren als de beste en dat was nou net wat we nodig hadden.

Er werd het plan geopperd om een besloten feest te organiseren, want als je een openbaar feest hield, moest er een behoorlijk bedrag aan belasting afgedragen worden over de entreprijs en daar voelden we toen al helemaal niets voor.

Zo'n besloten feest was gratis en ging op persoonlijke uitnodiging. We gingen met z'n allen bij elkaar zitten en iedereen gaf namen op van personen uit zijn familie- of kennissenkring die wel voor een feestje te porren waren en zo ontstond er dus een lijst van personen die geschikt waren om uitgenodigd te worden en natuurlijk niet te vergeten onze 's zondagsmorgense aanhang, fanclub zouden we nu zeggen.

De polonaise geleid door - op de rug gezien - Wim Polman: een groot succes!

Vele bekende Vordense gezichten vinden we terug op deze foto, waarvan ik van de dames hier alleen hun meisjesnamen vermeld.

Van links naar rechts en van voor naar achter: Gerda Weenk, Annie Kalfsterman, Minie Wagenvoort, Wim Wassink, Willie Oosterink, Zwennie Bonke, Arie Wullink, Gerrit Remmers.

Dan 3e rij: Dinie Boers, Theo Eijkelkamp, daarachter Jan Wiekart, Annie Jansen, Alie Kamperman, Lammert Rouwenhorst, Co de Boer, Ans Pardijs, Jaap Hogendoorn.

Dan achter Lammert Rouwenhorst Ab Boers, schuin achter hem Marietje Weekhout, Annie Klein Lebbink. Jo Wesselink, Willie Smit, jongen Pardijs, daarachter Minie Wahl.

De uitnodiging werd opgesteld en getypt en het concept werd, denk ik nu, 200 keer gestencild en niet op de post gedaan, maar door ons groepje persoonlijk op de fiets rondgebracht, want dat geld voor postzegels konden we zelf wel gebruiken.

Misschien waren Wim van Til en zijn consorten bij de Vordense PTT daar toen niet erg over te spreken, dat weet ik nu niet meer, maar het hemd was toen ook al nader dan de rok, dus dat deerde ons weinig.

Als datum was gekozen zaterdag 22 januari 1955 en daar leefden we naar toe als voor het zwaarste examen.

De al ingestudeerde nummers werden tot in den treuren herhaald tot we er flauw van werden en als speciale gast zou optreden de in die tijd zeer bekende Eefdesse kapper annex goochelaar Grashuis, die zijn achternaam letterlijk in het Frans vertaald had in Herbe Maison, een waarlijk prachtige artiestennaam!

Hij was niet alleen een handige goochelaar, maar ook een handige zakenman, want hij had beloofd om gratis op te treden als hij na zijn optreden met de hoed rond mocht gaan voor een geldelijke bijdrage van het publiek. Onnadenkend hadden wij daarin toegestemd, maar ook wij wilden met hetzelfde doel met de hoed rond gaan, alleen onze rondgang kwam een uur later en toen viel het door ons opgehaalde bedrag behoorlijk tegen. Zo moet je, als je jong en onervaren bent, altijd leergeld betalen.

Overdag hadden we de hele zaal versierd met aardbeiennetten van Weenk uit Linde, dennengroen en ballonnen en ook het podium was omgetoverd tot een soort oosterse ruimte, met prachtig gedrapeerde kleden en tapijten aan de wand. Dat kon je ook toen al rustig aan onze regelneef Wim Polman overlaten en hij bracht de wanddecoraties en verdere benodigdheden gewoon mee van huis, uit de winkel van zijn ouders.

Ook Johan Boerstoel had blijk gegeven over artistieke talenten te bezitten, want hij had twee prachtige schilden met onze orkestnaam Songs and Rythme ontworpen en geschilderd en daarmee tevens bewezen dat hij goed had opgelet tijdens zijn opleiding tot decoratieschilder.

Allemaal heel positief dus, evenals de reacties van ons talrijke publiek die avond toen ze de zaal betraden. We kregen al applaus voordat er een noot gespeeld was. Het programma dat we afwerkten was vrij simpel en ook niet erg groot. Ik denk dat we hooguit twintig liedjes konden spelen en we hebben ze allemaal minimaal twee keer gespeeld. De rest werd opgevuld met het draaien van grammofoonplaten en dat was geen enkel probleem want dat gebeurde bij Kroneman op de dansles ook en ons publiek vond het prachtig!

Vooraf de door ons gezongen nummers waren een groot succes. We kregen een staande ovatie. Ons zanggroepje bestond uit vier knapen; Wim Bielderman, Herman Albers, Bert Polman en Wim Jansen, een vierknappenkoor, dus. We hadden ongeschoolde stemmen of je moet het wekelijkse zanguurtje in de zesde klas van de lagere school bij meester Vedderts zangles willen noemen. Soms speelde hij (meester Vedderts) daarbij op de viool. Ik heb toen één keer de fout gemaakt om, toen de meester zijn viool weer eens uit de kist pakte, iets te hard tegen mijn bankgenootje te zeggen: *oh jee, noe kriege wielle dat gejammer weer*. Dat betekende voor mij einde oefening en een plaatsje op de gang en het is daarna nooit meer helemaal goed gekomen tussen de meester en mij.

Ongeschoolde stemmen dus, maar we zongen echt als lijsters, vraag het maar na aan al die mensen die er toen bij waren, ze hebben het er nog wel eens over, heb ik gehoord. Na veel oefenen zongen we zelfs driestemmig en dat konden ze in die tijd vermoedelijk bij het Vordens Mannenkoor niet eens, denk ik (grapje!).

Zeer bekende liedjes uit die tijd die door ons over het voetlicht gebracht werden waren o.a. Down by the riverside; Oh baby mine; Heart of my heart, Mister sandman, When the Saints go marching in, enz. Ja, inderdaad, ook toen al Engelstalig.

De inkomsten op die avond konden dan in onze ogen wel wat zijn tegengevallen, er bleef wel genoeg over om een voor een prikje te koop aangeboden tweedehandse altsaxofoon te kunnen kopen, waarop Johan Boerstoel zich zelf binnen de kortste keren perfect leerde spelen, wat de klank in het orkestje zeer ten goede kwam.

Ook Wim Bielderman kreeg een creatieve ingeving, want met toestemming van timmerman Bijenhof mocht hij in diens werkplaats een heuse namaak contrabas in elkaar knutselen!

De drumsectie tenslotte werd uitgebreid met een heuse basetrom met voetpedaal. Ik weet het niet zeker maar zeer waarschijnlijk was dat de basetrom die de bekende Vordense drummer/trompettist Joos Böhmer van de eerder al genoemde B.B.B. Band vlak na de oorlog bij zijn toenmalige werkgever De Gems in de avonduren zelf gemaakt had. Zo ging dat in die naoorlogse jaren. Wat je niet kon kopen dat maakte je zelf, als je daarvoor tenminste de kennis en de materialen had.

Na dit succes moest er natuurlijk een vervolg komen. Daar werd van alle kanten op aangedrongen en dan vooral van de Vordense jeugd, maar natuurlijk ook van ons zelf, want succes smaakt naar meer, ook toen al. Dus werd er toegewerkt naar een volgend optreden en dat moest vanzelfsprekend beter en grootser worden. De artistiekelingen onder ons hadden geweldige ideeën; die avond zou als thema Amerika krijgen en er zou onder andere op de achtergrond een decor moeten komen van de skyline van New York, een niet geringe opgave!

Johan Boerstoel en Herman Albers gingen daarmee aan de slag en het resultaat werd werkelijk fantastisch. De contouren van de geschilderde gebouwen werden bewerkt met lichtgevende verf en het was de bedoeling om tijdens het optreden dan ineens al het licht in zowel de zaal als op het toneel te doven, zodat er een prachtig lichteffect zou ontstaan.

Onze optredens zouden worden afgewisseld met het twee maal een half uur optreden van een cabaretgroepje uit Zutphen, amateurjes net als wij. Iemand van ons had ze in Zutphen zien optreden en ze aanbevolen.

De zaal was die avond afgeladen en nadat wij zelf de openingssessie hadden verzorgd was het de beurt aan de cabaretgroep. Maar dat viel totaal niet in de smaak van ons en ook niet van ons publiek. Het was gewoon afgrijselijk slecht. Na 20 minuten begon het publiek in de zaal te morren en toen was voor ons de maat vol. Wim Bielderman trok zonder pardon in twee forse halen de toneelgordijnen dicht en Wim Polman kondigde met een stalen gezicht aan dat er weer gedanst mocht worden en wel op grammofoonmuziek dat vrijwel direct daarna uit de luidspreker klonk. De cabaretclub werd, niet al te vriendelijk, verzocht om te vertrekken en kon zonder vergoeding terug naar Zutphen.

*Songs and Rythme in een wat andere samenstelling, tijdens een repetitie.
(v.l.n.r.: Harrie Hilferink, Frans Smit, Bert Polman, Johan Boerstol, Harrie Wientjes en Wim Jansen)*

De consequentie daarvan was dat we de hele avond zelf moesten vullen, dus er zullen wel wat meer grammofoonplaten gedraaid zijn dan eerst de bedoeling was, maar ons publiek vond het allemaal prima.

Bij ons derde optreden die avond werden tijdens het spelen van een door Karel Wolters, speciaal voor deze gelegenheid, gecomponeerde blues plotseling alle lichten gedoofd en stond er achter ons op het podium het lichtgevende silhouet van de wereldstad New York. Het gaf werkelijk een prachtig effect, dat door het publiek met een staande ovatie werd beloond.

Deze besloten avonden waren een groot succes. Ik denk dat we er minimaal vier georganiseerd hebben en daar werd natuurlijk over gepraat in ons dorp met als resultaat dat we op een gegeven moment van onze Vordense dansmeester Kroneman het verzoek kregen om te komen optreden op het tussenbal van zijn dansschool in de zaal van Café Bello, in Hall, ons eerste optreden buiten Vorden.

In mijn beleving zijn we daar toen naar toe gereden met de door de familie Bakker van het hotel beschikbaar gestelde Jeep met aanhanger, waarmee normaliter het vuilnis naar de stortplaats werd gebracht, maar verder wist zich daar niemand meer wat van te herinneren, ook niet wie het ding bestuurd zou hebben.

Voor dezelfde dansschool, Kroneman, hebben we ook nog een keer opgetreden op het eindbal in zaal Wildebeest in Doetinchem.

Zo hebben we prachtige tijden beleefd in een periode waarin de jeugd voor een groot deel op zichzelf was aangewezen en daar dus blijkbaar ook goed mee kon omgaan. Songs and Ryhme heeft bestaan tot begin 1957, toen er door verschillen in inzicht een einde kwam aan dit unieke orkestje.

Met dit verhaal heb ik getracht een sfeerbeeld te schetsen van zo maar een episode uit onze jeugd in Vorden in de jaren 50.

Ik hoop dat, na het lezen van deze belevenissen, er ook anderen in en buiten onze vereniging Oud Vorden zullen zijn die de pen ter hand nemen om herinneringen uit hun jeugd aan het papier of aan hun laptop toe te vertrouwen, waardoor er een schat aan herinneringen kan ontstaan, waarvan onze kleinkinderen misschien nog eens zullen zeggen: *goh, zo ging het er in het dagelijks leven in de tijd van onze grootouders aan toe. Wat leuk dat men dat toen heeft opgeschreven, anders had niemand dat meer geweten.*

VROUWLEUHAOR IS STERKER DAN....

SPIEKERMAN

Beernd van 't Leemgoor was knech bij Landman van 't Spekschoor. Hee had 't daor goed, want de leu van 't Spekschoor waren goeie leu, waor 't dienstvolk graag was. At zundagsmiddags de jongens van 't Spekschoor met eur kameräöje bie mekare waren en zee hadden niet genug volk um te kaarten, dan dee Beernd graag met.

De jongens mochten Beernd wel. Hee kon goed praoten en hee heel wel van een lolletjen. Hee kon mooie verhalen vertellen oaver wat'e zoal beleafd had.

Toen op een zondag de jonges der weer 's waren en vrogen: *Beernd doo'j met met kaarten?* zei Beernd: *Nee ik heb gin tied, ik mot Engels leren. Waorumme mot ie zo neudig Engels leren?* vrogen de jongens.

Now, dat za'k oelle vertellen, zei Beernd. Ik kan bie mien huus gin boer worden, want dat wordt mien breur. Ik wil ok wel graag veur mien eigens an de gange, maor dat geet hier moeilijk. Now was laatst een ome van mien, den vlak nao 'n oorlog naor Amerika is emigreerd, bie ons op familiebezoek. Hee en zien vrouw, dee't'e daor ontmoet hef en een jongeren zuster van eur, wollen wel's zeen waor hee vandan kwam, uut 't land van klompen en möllen.

Mien ome is daor goed an de gange ekommen en dat lik mien ok wel wat.

Um now naor de Verenigde Staten te emigreren is niet zo makkelijk meer as direct nao 'n oorlog, zei mien ome. Maor naor Canada gaot'r ⁽²⁾ ok völle hen en dat geet völle makkelijker. Daor köj ok goed an de gange kommen a'j warken wilt.

Gao'j daor dan allene hen?, vrogen de jongens. Nee, zei Beernd, mien kameraod Gradus Langkamp hef d'r ok wel oarne naor.

Toen Beernd en Gradus de papieren in order hadden, gingen ze vot, naor Canada en waren de jonges eur kaartmätöjten veur noodgevallen kwiet.

Beernd was eur schienbaor niet vergetten, want hee schreef regelmatig naor zien olde werkgever op 't Spekschoor en dee daor de groeten an de jongens bie.

Toen ging et geruch deur de buurtschap dat Gradus van 't Langkamp der weer was uut Canada.

't Beveel um d'r toch niet en boavendien was zin kameraod Beernd vertrokken naor de Verenigde Staten. Vanuut Canada ging dat völle makkelijker dan vanuut Nederland.

Daor kwam bie 't Spekschoor ok een brief, die dit geruch bevestig'n, Beernd was now bie zien ome in de Verenigde Staten. Den had ok wel wark veur um en 't beveel um d'r goed.

Zo umsgeveer een jaor later kwam d'r uut Amerika een ondertrouwkaarte. Beernd ging trouwen met Rosalie, 't jongere zusken van zin tante, dee toen in Holland e-wes ⁽¹⁾ was. Schienbaor had in die korte tiedspanne Amor zin pielen af-eschotten en was t'r ⁽²⁾ iets ontstaon tussen Beernd en Rosalie, waor niemand iets van wis.

Zo blik weer's dat 't olde gezegde: VROUWLEUHAOR IS STERKER DAN 'N DIKSTEN KABEL op waarheid berust.

Naoderhand kwammen d'r ⁽²⁾ ok foto's van de trouwerieje van Beernd en Rosalie.

En zo ging de tied veurbie. De kameräöje gingen ok trouwen en zo kregen de jongens weer jongens; en ok weer kameräöje.

't Zal misschien een twintig, vijfentwintig jaor later e-wes wea'n, dat'r ⁽²⁾ een groep jongeleu uut 't Kastelendarp met *Operation Friendship* naor Amerika ging. Gradus Langkamp had altied contact ehollen met zien kameraod Beernd. Hee zei tegen zin zönne, den ok met ging: *A'j daor bunt, mo'j's proberen um contact op te nemmen met Beernd. Ik zal um wel schrijven waor of ielle hen gaot.* En zo gebeur'n 't dat de zönne van Gradus met zin beide kameräöje, een neafken van de familie op 't Spekschoor en een jonge van een van de kaarters uut die dagen, een onvergettelijke wekke deurbrachten bie Beernd en Rosalie met eur familie.

NASCHRIFT

- (1) 'Ewes' (geweest) schrijven wij louter vanwege de leesbaarheid liever als 'e-wes', hoewel dat bij andere werkwoorden, zoals bijvoorbeeld 'ekommen', 'elopen', 'egaon', 'ezwommen', etc., niet wordt gedaan.
- (2) 'Er' wordt in ons dialect van het Nedersaksisch meestal uitgesproken als d'r, of t'r (van 'daar'). Wanneer het woord ervoor al op een 't' eindigt, wordt het liefst eenvoudigweg, al dan niet aangehecht, geschreven als 'r. (Hennie Rossel)

HOUTROOF IN VORDEN

BEN WULLINK

In vroegere tijd zijn er in de Gelderse Achterhoek veel bossen verdwenen. Het hout was in die tijd het voornaamste materiaal om te bouwen en te stoken en menselijk handelen heeft ertoe geleid dat bossen en natte terreinen werden omgevormd tot weilanden en heidevelden.

Echter, veel grond was hiervoor ongeschikt en ook door weinig bemesting ontstonden er in die tijd dan ook veel woeste gronden. Een beheerssysteem voor houtproductie uit de Middeleeuwen heeft er toe geleid dat er weer nieuwe bossen ontstonden en deze waren vaak in handen van de machtige landeigenaren. Eigen belang was natuurlijk hier ook van toepassing, want de jacht was een belangrijk tijdverdrijf voor de heren.

Ook werden er in de pachtcontracten van boerenbedrijven bepalingen opgenomen ter onderhoud en herinplant van bossen of struikgewas op de percelen. Het gebruik van het hout als constructiemateriaal of stookhout was gebonden aan regels en de rentmeester controleerde regelmatig of er geen misbruik werd gemaakt.

In de dorpen waar de daghuurders of andere burgers hun huisjes hadden en zelf geen hout voorhanden hadden, was de nood vaak hoog. In slechte tijden met zeer weinig werk vanwege de misoogsten, ontstond er gebrek aan geld en voedsel en dan werd er regelmatig in het bos illegaal gejaagd en hout geroofd.

Vooraf jong en buigzaam hout was gewild, omdat je hiermede afscheidingen kon vlechten en dus zeer geschikt als afscheiding voor een varken of koeienstal.

Het kwam in de middeleeuwen regelmatig tot processen vanwege diefstal van hout. Op het roven van hout stonden zware geldstraffen en ter afschrikking werden de dieven in het openbaar gezeseld.

In het jaar 1758 werd het volgende plakkaat opgehangen in de kerk van Vorden.

PUBLICATIE

FURSTENDOMS GELRE EN GRAAFSCHAP VAN ZUTPHEN

ORIGINEEL PLAKKAAT NEDERLANDS HERVORMDE KERK TE VORDEN

Een weledelen Scholten gerigte van Zutphen laat hiermede bekend maken, also de heeren staten des furstendoms Gelre en Graafschap Zutphen, ingevolge placaat op den 18 October 1721 gearresteert, hebben goedgevonden den een iegelijk te interdienen en te verbieden eeniger hande bomen, plantagien, hout of houtgewassen, te schenden, af te hacken, of te bestelen.

En dat so wanneer ter contrarie iemand zig quame te verstouten om buiten kennisse of wille van de eijgenaar, of het regt daar toe hebbende, eeninge tuinen, boomen, heesters, ackermaal, twijg of rijswerden hout staande op de kribben, packwerken, of in rijswerden hout en voorts allerhande struijcken, scheerhout, staande elsespassen, of elders het zij der of groen hacken, af te snijden of mede te nemen, ofte ook eenige jonge saeijelingen of opslag van eijken, beuken, ijpen, berken of elsen sonder onderscheid van wat natuur van hout of onhout het

zij uit te trekken, af te houwen of te beschadigen, sodane moetwillige persoon schoon sulks al een tijdt lang, ja zelfs tien jaaren mochte geleden wezen, daar aan sal hebben verbeurt eene boete van vijf hondert gulden, de eene helfte voor den aanbrenger wiens naam op sijn versoeck sal worden gescreteert, en de andere helft voor den officier die de calange sal doen ofte andersins na bevind van zaeken publiekelyk gegeeselt en op alles rigourens te anderen ter exemple worden gestrafft. Sullende de ouders voor hare kinderen instaan en de voorschrevene boeten voor haar moeten betalen, dat in gevalle meer personen als een aan het voorschreve hacken, stelen of schenden van hout mochten pligtig wesen, ende iemand van deselve een of meer van sijne medepligtige binnen de voorschreve tijdt mogte weten te ontdekken, sodanig dat sij in handen van justitie kwamen te geraken, sodanen aanbrenger niet alleen de voorschreve premie aen wel zal genieten, maar ook daar en boven vrij wezen van alle boete en straffe die hij andersins soude hebben sijn onderhevig geweest.

En vermits des niet tegenstaande zedert enige tijdt diergelijke schenderijen zo aan houtgewassen als andersins op eene exorbitante wijze in swang gaan en nu laatstelijk des de nagts tussen dingsdag en woensdag den 11den en den 12den deser maand julij door eenige quaataardige menschen bij en an het Gijsencamp ende Nijencamp gelegen in Mossele onder Vorden, den rentmeester van Wildenberg DJ. Mellink toestendig, een menigte van eijken, dennen en buucken heisten niet verre boven de grond afgehouden en dus ten eenemaal geruineert sijn welke malitie al te voren op de zelve plaats aan enige eijken heisters gepleegd is, zonder dat tot nog toe den dader of daders van dit feit hebben kunnen ontdekt worden.

Wel gemelten Scholtengerichte tegens dit althans grasserende quaadt zoveel mogelijk willen voorzien.

Interdiceert en verbied allen en een iegelijk wie het ook sijn mag wel scherpelyk, aan eeniger hande houtschenderijen, 't zij groot of klein, zig schuldig te maken, ofte daar toe behulpsaam

en medepligtig te sijn met een ernstige waarschouwinge, dat op de minste grond van regtmatige suspicie met alle riguer en sonder eenige conniventie tegens den dader hij zij ook wie hij zij, zal worden geprocedeert en vervaren. Wordende tot beter ontdekking van voorschreven quaadt boven en behalven de premie bij de placaten gestatueert bij dezen van wegen de eijgenaar beloofd een premie van hondert en vijftig car. guldens voor den genen welke één of meer van al zulke houtschenders zal weten aan te brengen, zodanig dat in handen voor de justitie kome te geraken en van het feit kan worden overtuigt.

Welke premie ook zelfs mede zal geven worden aan een complice of medestander dier houtschenderije, indien den selven afschrick van 't quaadt gekregen hebbende, sijn overige complicen in manieren als voorschreven mogte komen te ontlockken en aan te brengen, zullende ondertussen den naam van den aanbrenger des begerende worden gescreteert.

En zal voorts deze aan de vier kerken des schoutampts worden gepubliceert en geaffigeert na behoren

Actum Zutpen den 22 Julij 1700 agt en vijftig
Ter ordonnatie de gerigts
Gosw: Schuiter.

Contrarie = integendeel • Calange = eis • Exemple = voorbeeld • Scherpelijk = duidelijk • Vervaren = vervolgen • Conniventie = toegefelijkheid • Malitie = kwaadheid • Grasseren = heersende of woedende • Suspicie = argwaan of verdenking
Affigeert = aanplakken

NADERE TOELICHTING

Het document wordt thans bewaard in het archief van het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers, te Doetinchem. Voorheen bevond het zich onder toegangsnummer 4003 in het Stadsarchief van Zutphen.

Een fotografische kopie van het document is aanwezig in het archief van de oudheidkundige vereniging Oud Vorden, alwaar het op verzoek is te raadplegen.

TRANSCRIPTIE

Dit document is letterlijk en in haar geheel getranscribeerd.

(transcriptie Ben Wullink)

ONS JAARLIJKSE REISJE, EXCURSIE NAAR VREDEN

WIM JANSEN

Op zaterdag 25 mei hebben we een reisje gemaakt, net over de grens, naar het Duitse Vreden, want daar bevindt zich het Hamalandmuseum.

Om negen uur vertrok een volle bus met leden van Oud Vorden vanaf het Marktplein en na een ritje door onze prachtig groene Achterhoek waren we om 10 uur op de plaats van bestemming.

In het museum was een kleine ruimte waar de koffie al voor ons klaar stond en die lieten we ons goed smaken, evenals de door Anja en Henk meegebrachte Vordense koeken.

Ons gezelschap werd opgedeeld in twee groepen, waarvan groep A eerst het binnenmuseum ging bezoeken, terwijl groep B naar het buitenmuseum ging. Beide groepen werden van alle mogelijke informatie voorzien door twee uitstekende gidsen die zich, deels in het *Plattdüütsch*, luid en duidelijk verstaanbaar maakten. *Plattdüütsch* vertoont grote overeenkomsten met ons Vordens dialect van het Nedersaksisch. Ik denk dat iedereen het meeste wel begreep van wat er zoal verteld werd en de rest werd duidelijk door de overzichtelijke en ruime uitstalling van de voorwerpen.

Het vrij moderne gebouw met meer dan 1000 m² aan tentoonstellingsruimte bevat een schat aan informatie over verschillende onderwerpen, zoals archeologische bodemvondsten, oorlogen, kennis over de

natuur in Munsterland, die natuurlijk niet zo veel afwijkt van 'onze natuur' in de aangrenzende Achterhoek, ambachten en volkskunde, huisvlijt, kleding, kerkelijke kunst en vooral ook kerkelijke textiel, met de Sixtuskazuifel, waarvan het materiaal uit de 7e eeuw stamt, als het belangrijkste geldt. Deze kazuifel, of priesterkleed, wordt bewaard in een glazen vitrine, onder optimale conserveringsomstandigheden.

We hadden twee uur de tijd om hier alles te bekijken en tegen twaalfen begaven we ons naar het 300 m. verderop gelegen 'Altes Rathaus', waar de andere groep inmiddels ook al was gearriveerd en waar we gezamenlijk en heel gezellig de warme lunch gebruikten.

In dit gebouw is tevens een knipselmuseum gehuisvest waarvoor onze groep ook, zeer terecht, veel belangstelling toonde want het tentoongestelde werk was zeer de moeite waard. Tegen 2 uur gingen we terug naar het Hamalandmuseum en werden de rollen omgedraaid. Nu vertrok onze groep naar het buitenmuseum, dat gesitueerd is in het 100 m. verderop gelegen Stadtpark van Vreden.

Dit buitenmuseum bestaat uit een Westmünsterlandse boerderij met in totaal tien bijgebouwen. Deze rijke boerderij stamt in eerste aanleg uit 1712. Verder is daar te zien een spieker in vakwerk uit 1783, een 'muizenschuur', een bakhuis, een schuur, een schaapskooi, een bijenstal, een vlasoven, een pachtershuisje uit 1749 en een watermolen.

Al deze gebouwen zijn uit de naaste omgeving afkomstig, daar zorgvuldig afgebroken en hier steen voor steen weer opgebouwd. Het is werkelijk fantastisch om te zien hoe vakkundig dat gedaan is. Je zou zweren dat dit complex hier al honderden jaren zo staat!

Tegen half 4 waren we weer terug bij het museum en werden toen in de gelegenheid gesteld om nog even twee daar vlak in de buurt liggende kerken te bezichtigen. De oudste is de Stiftskerk St. Felicitas, die in het begin van de 9e eeuw al genoemd wordt en die behoorde bij het Stift Vreden. Daarnaast ligt de Parochiekerk van Vreden. Beiden waren aan het einde van de Tweede Wereldoorlog vrijwel met de grond gelijk gemaakt. De stiftkerk is in oude stijl weer opgebouwd, terwijl de parochiekerk totaal modern is herbouwd. Ik vond deze moderne herbouw bijzonder geslaagd.

Tegen 4 uur was het hele gezelschap weer teruggekeerd bij de bus en kon de terugreis worden aangevangen. Zoals het de bedoeling was, waren we om 5 uur weer in Vorden en had eenieder genoten van deze leerzame, maar toch ook vooral heel herkenbare excursie.

Rest mij nog om de beide organisatoren van dit reisje, onze bestuursleden Rob Overbeeke en Henk Vaags te bedanken voor het organiseren van dit zeer geslaagde evenement. Het was weer zoals we dat onderhand wel van hen gewend zijn en ook Anja en Henk Menkveld bedankt voor de door hen verrichte hand- en spandiensten. Bravo!

Tot slot nog de vraag aan onze leden om met ideeën te komen voor weer zo'n reisje, het komende jaar.

MEDEDELINGEN

OPEN HUIS ARCHIEFRUIMTE OUD VORDEN

Op zaterdag 31 augustus willen we tussen 11.00 u en 15.00 u onze Archiefruimte in De Voorde voor belangstellenden openstellen.

U kunt er dan een kijkje nemen en met de leden van de archiefcommissie een praatje maken. Ook kunt u in De Voorde terecht voor een kopje thee of koffie waar bestuursleden van Oud Vorden u graag ontvangen.

De locatie is Kerkstraat 15, 7251 BC Vorden.

Om eigen onderzoek te doen, zal vanaf het najaar het archief elke week een deel van een middag open te zijn, zodat u er zonder voorafgaande afspraak terecht kunt. Er zal dan iemand aanwezig zijn die u op weg kan helpen.

Mocht u eerder al naar informatie op zoek willen gaan, dan wordt u verzocht om voor een afspraak telefonisch contact op met Rob van Overbeeke (0575 551495), of Everdien Steeman (0575 552166); of een e-mail te sturen naar archieff@oudvorden.nl.

De oude zaak van Vorden

Geschillen zijn van alle tijden en exact 300 jaar geleden was het niet anders.

Boek

Door de dood van Gerhardus Consenius te Vorden kwam de functie van predikant en leraar vacant. Er meldden zich twee kandidaten, namelijk Theodorus, zoon van Gerhardus Consenius en ds. Beusekom.

In augustus van het jaar 1713 vonden er twee incidenten plaats die mede aanleiding zijn geweest voor het totaal uit de hand lopen van verkiezing van een nieuwe dominee te Vorden.

1^e incident: Aanranding

De weduwe van ds. Gerhardus Consenius doet haar beklag bij de onder-rechter van Vorden. Zij zegt dat zij thuis is aangerand door dominee in opleiding Petrus Kronenberg.

2^e incident: Complot

Brouwer Warner Meuleman besloot om de stemming te beïnvloeden ten gunste van de in zijn ogen beste kandidaat, namelijk de zoon van de overleden dominee, Theodorus Consenius.

De verkiezing

Ook op de dag van de verkiezing, 8 december 1713, was het zeer rumoerig in en rond de kerk van Vorden. Dat hier Schout Westerholt (Heer van Hackfort), kerkvertegenwoordigers en lidmaten een niet onbelangrijke rol hebben gespeeld is nauwkeurig opgetekend in de diverse getuigenverhoren. Uit latere stukken blijkt dan ook dat de Heer van Hackfort, als belangrijke vertegenwoordiger van de adel van het Schoutambt, mede betrokken was bij de kandidaatstelling van nummer twee, dominee Beusekom.

Gevoelens van fraude bij de telling ten nadele van kandidaat dominee Consenius leidden tot een uitbarsting van woede en geweld bij de aanwezige leden van voornoemde kerk.

Het gerucht dat de Heer van Hackfort zijn boeren opdracht had gegeven om op kandidaat Beusekom te stemmen en dat sommige leden niet meer mochten stemmen, leidde tot ongekende woede.

Het gevolg hiervan waren scheldpartijen, dreigementen, aanranding, gewelddadigheden en gijzelingen.

Gevolg: Langdurige rechtszaken bij het Schoutambt te Zutphen.

Vele getuigenverhoren, meened, beslaglegging en boetes.

Onderzoek en rechtspraak door de Classis te Zutphen en de Synode te Arnhem.

Boek: Compleet verslag, geromantiseerd, zonder de feiten uit het oog te verliezen.

Volledig overgezet in de huidige Nederlandse taal, zowel spreek als populaire taal.

In het boek komen ongeveer 150 namen van toenmalige bewoners voor uit het dorp Vorden en haar buurtschappen.

U kunt nu inschrijven voor een intekenprijs van € 12.95. Normale prijs € 14.95

Mail: deoudezaakvanvorden@weevers.nl

Bel: (0575) 55 10 10

Netto opbrengst : Oudheidkundige Vereniging Oud Vorden t.b.v. van het nieuwe archief.

Onder beheer en verantwoording van

VOORTS BRENGEN WIJ GRAAG HET VOLGENDE ONDER UW AANDACHT:

Oer

Redactieadres/
Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers
Postbus 686
7000 AR Doetinchem
T 0314 787078
info@ecal.nu

Cultuur-historisch tijdschrift voor Achterhoek en Liemers

Oudheidkundige Vereniging 'Oud Vorden'
info@oudvorden.nl
ter attentie van mevrouw J. Menkveld-Wullink

Doetinchem, 15 april 2013

Geachte mevrouw Menkveld,

tijdschrift Oer, u wellicht bekend, is nog jong. Nummer 8 is op het moment in voorbereiding. U begrijpt dat wij als redactie onze opdracht, namelijk berichten over de cultuur en de historie van de Achterhoek en Liemers, alleen goed kunnen vervullen als het tijdschrift zich gesteund weet door voldoende abonnees.

Het is daarom dat wij uw medewerking vragen. Graag zouden wij zien dat de leden van Oudheidkundige Vereniging 'Oud Vorden' attent worden gemaakt op het belang van een abonnement op Oer. Ik wil er ook op wijzen dat Oer een prachtig en origineel geschenk is voor mensen met interesse voor het streekeigene!

De kosten voor een jaargang (vier nummers) bedragen 22,50 euro; voor dat bescheiden bedrag worden de leden van uw vereniging elk kwartaal op aantrekkelijke wijze geïnformeerd over het streekeigene en de historie van onze regio. We willen u vragen deze mail onder de aandacht van uw leden te brengen. Het spreekt vanzelf dat wij van onze kant het tijdschrift met evenveel toewijding zullen blijven samenstellen.

Uw leden kunnen zich als abonnee aanmelden met een mail naar: info@ecal.nu met vermelding van naam en adresgegevens en datum van gewenste ingang van het abonnement. Men kan ook even bellen: 0314 787078.

Hartelijk dank voor uw medewerking,

Fernia Siero
(directeur Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers)

VORDENSE KRONYCK

31e jaargang, no. 1, juni 2013

<i>Inhoud</i>		<i>pag.</i>
Van de voorzitter		2
Songs en Rythme Een muziekgroepje ontstaan uit verveling	<i>Wim Jansen</i>	3
Vrouwleuhaor is sterker dan ...	<i>Spiekerman</i>	13
Houtroof in Vorden	<i>Ben Wullink</i>	15
Ons jaarlijkse reisje, excursie naar Vreden	<i>Wim Jansen</i>	17
Mededelingen		19
De oude zaak van Vorden		20